

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 11/2015-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. januára 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Petrom Arendackým, Čapkova 2, Bratislava, pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na rovnakú právnu ochranu podľa čl. 7 Všeobecnej deklarácie ľudských práv rozsudkom Okresného súdu Bratislava V č. k. 10 C/68/2007-206 zo 4. apríla 2012 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Co/353/2012-229 z 19. marca 2014 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. júla 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na rovnakú právnu ochranu podľa čl. 7 Všeobecnej deklarácie ľudských práv (ďalej len „deklarácia“) rozsudkom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) č. k. 10 C/68/2007-206 zo 4. apríla 2012 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Co/353/2012-229 z 19. marca 2014 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Sťažovateľ uviedol, že je vlastníkom bytu a nebytových priestorov v bytovom dome na [REDAKOVANÉ]. Návrhom doručeným okresnému súdu 26. septembra 2007 sa proti 1. Spoločenstvu vlastníkov bytov a nebytových priestorov, [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a 2. obchodnej spoločnosti Váš správca spoločnosť, s. r. o., [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „odporca v 1. rade“, „odporca v 2. rade“ a spolu „odporcovia“), domáhal určenia neplatnosti zhromaždenia vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytových domoch [REDAKOVANÉ] konaného 11. septembra 2007 (ďalej len „zhromaždenie“), ako aj uznesení na ňom prijatých. Svoj návrh odôvodňoval tým, že zhromaždenie *„bolo zvolané pozvánkou, ktorá nebola nikým podpísaná a oznámenie o zhromaždení nebolo jemu, ako i ďalším vlastníkom bytov doručené podľa § 11 zákona č. 182/1993 Z. z. Z tohto dôvodu teda nemohli byť ani platne prijaté uznesenia na tomto zhromaždení prijaté, tak aby vyvolávali účinky v súlade s citovaným zákonom.“*

Zo zápisnice zo zhromaždenia vyplýva, že na ňom bolo prijatých deväť uznesení, pričom *„v uznesení I vlastníci schválili nového správcu – odporcu II., s tým, že pred zrušením spoločenstva podľa § 7d ods. 1 písm. a) zákona č. 182/1993 zbierky uzatvárajú zmluvu o výkone správy, pričom za toto uznesenie hlasovalo 69 osôb proti bolo 14 osôb“*.

Okresný súd rozsudkom č. k. 10 C/68/2007-206 zo 4. apríla 2012 návrh sťažovateľa zamietol, keď v rámci skúmania procesných podmienok konania dospel k záveru o nedostatku pasívnej legitímácie odporcov z dôvodu, že títo nie sú nositeľmi (hmotných) práv a povinností, ale takými sú jednotliví vlastníci bytov a nebytových priestorov. Vo vzťahu k odporcovi v 1. rade okresný súd navyše poukázal na skutočnosť, že 14. decembra 2007 bol vymazaný z registra spoločností. Vzhľadom na uvedené zistenia sa okresný súd ďalšími námietkami sťažovateľa o neplatnosti zhromaždenia a uznesení na ňom prijatých nezaoberal.

Proti rozsudku okresného podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Sťažovateľ nesúhlasí s názorom všeobecných súdov, že odporcovia neboli v predmetnom konaní pasívne legitimovaní, pričom vo vzťahu k odporcovi v 1. rade uvádza: „... zhromaždenie vlastníkov bytov a nebytových priestorov nie je samostatným zhromaždením, ale je orgánom spoločnosti vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Pokiaľ súd uvádza, že v konečnom dôsledku rozhodujú vlastníci bytov, je tomu tak iba preto, že práve vlastníci bytov sú zo zákona členmi zhromaždenia. Svoje právo hlasovať nemôžu odvodzovať priamo z titulu svojho vlastníckeho práva, ale až z ustanovení zák. č. 182/1993 Z. z., ktoré definujú členov zhromaždenia ako orgánu spoločnosti. Z uvedeného dôvodu rozhodnutia zhromaždenia sú záväzné v rámci daného spoločnosti, nie však navonok. Komu konkrétne sú rozhodnutiami zhromaždenia povinnosti uložené, či vlastníkom, alebo napr. predsedníctvu, závisí od konkrétneho rozhodnutia. V každom prípade ale ide o rozhodnutie orgánu spoločnosti a preto aj žaloba (analogicky ako v prípade schôdze členov družstva a družstva) musí smerovať práve proti spoločnosti, nie voči jednotlivým členom.“

Podľa názoru sťažovateľa pasívna legitímácia odporcu v 2. rade je daná tým, že „na základe uznesení prijatých na zhromaždení dňa 11. 09. 2007 vykonáva správu domu“, ako aj tým, že „sa zúčastnil sporného zhromaždenia a prijatými uzneseniami mu boli priamo zadávané úlohy a ukladané povinnosti ako správcovi domu... Je nemysliteľné, aby neplatné právne úkony (rozhodnutia) urobené v čase existencie jednej formy správy domu boli nenapadnuteľné a teda záväzné po zmene formy správy domu práve len v dôsledku, resp. vďaka, tejto zmene formy správy domu. Či je najprv správcom spoločenstvo a potom správca, alebo naopak, musí nový správca reflektovať všetky skutočnosti, ktoré sa v súvislosti so správou domu udiali za predchádzajúceho správcu (v predchádzajúcej forme správy).“

Sťažovateľ v závere svojej sťažnosti ústavnému súdu navrhuje, aby „vychádzajúc z popísaného skutkového stavu vydal nález o porušení základného práva sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a článku 7 veta prvá Všeobecnej deklarácie ľudských práv a rozhodnutie Okresného súdu Bratislava V zo dňa 4. 4. 2012, č. k. 10 C 68/07, najmä však rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19. 3. 2014, č. k. 4 Co 353/2012 zrušil“.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd konštatuje, že petit sťažnosti koncipovanej právnym zástupcom sťažovateľa nebol formulovaný dostatočne jasne a zrozumiteľne, preto berúc do úvahy označenie porušovateľa v úvode sťažnosti, jej odôvodnenie, ako aj rozsah mu udeleného splnomocnenia, ustálil, že sťažovateľ ňou napáda porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Co/353/2012-229 z 19. marca 2014.

Na rovnaký nedostatok pritom ústavný súd právneho zástupcu sťažovateľa upozornil už v minulosti – uznesením č. k. III. ÚS 399/09-13 zo 16. decembra 2009, v ktorom ho taktiež oboznámil so svojou judikatúrou, z ktorej vyplýva, že vzhľadom na to, že deklarácia

nebola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom (§ 1 a § 4 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 1/1993 Z. z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov), nemá povahu prameňa práva v Slovenskej republike, ale len politického dokumentu, a preto nemôže byť predmetom konania pred ústavným súdom podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 28/96, II. ÚS 18/97, I. ÚS 18/06, IV. ÚS 197/07, IV. ÚS 372/2010). Z uvedeného dôvodu predložená sťažnosť týkajúca sa námietky porušenia práva sťažovateľa podľa čl. 7 deklarácie napadnutým rozsudkom krajského súdu nebola predmetom ústavného prieskumu.

Keďže sťažovateľovi je známa aj judikatúra ústavného súdu týkajúca sa jeho oprávnenia preskúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov vo vzťahu k obsahu práva na spravodlivý súdny proces, nepovažoval v danom prípade za potrebné túto duplicitne citovať.

Ústavný súd však pripomína, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Nespokojnosť sťažovateľa s právnym posúdením veci všeobecným súdom sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti ním vydaného rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 3/97, I. ÚS 225/05, II. ÚS 56/07, I. ÚS 232/08) rešpektuje názor, podľa ktorého právo na spravodlivé súdne

konanie nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu sťažovateľa, ktorým sa domáhal určenia neplatnosti zhromaždenia a uznesení na ňom prijatých. Kľúčová námietka sťažovateľa spočíva v tom, že všeobecné súdy dospeli k nesprávnemu záveru o nedostatku pasívnej legitímácie odporcov, pretože *„v prípade rozhodovania zhromaždenia vlastníkov ide o rozhodnutie orgánu spoločenstva a preto aj žaloba musí smerovať práve proti spoločenstvu, nie voči jednotlivým členom“*.

Z relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu pritom vyplýva:

„Ak má byť určená neplatnosť hlasovania vlastníkov bytov a nebytových priestorov, musia sa konania zúčastniť všetci vlastníci bytov a nebytových priestorov. V prípade, že účastníkmi konania na základe predmetného určujúceho návrhu nie sú všetci vlastníci bytov a nebytových priestorov, rozhodnutie, ktoré by malo byť v konaní vydané by nemohlo byť záväzné aj pre vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ktorí neboli účastníkmi konania (§ 159 ods. 2 O. s. p.). Obdobný názor vyslovil aj Ústavný súd SR (IV. ÚS 194/2012-17), ktorý vyslovil, že je nepochybné, že sú to iba a len vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, ktorí realizujú svoje vlastnícke práva práve hlasovaním, a závery v hlasovaní prijaté sú rozhodnutím vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Rozhodnutie prijaté príslušnou väčšinou vlastníkov bytov a nebytových priestorov je prejavom ich väčšinovej vôle. Následne je toto ich rozhodnutie realizované. V prípade rozhodnutia súdu o neplatnosti hlasovania vlastníkov bytov a nebytových priestorov by došlo k anulovaniu rozhodnutia prijatého príslušnou väčšinou vlastníkov bytov a nebytových priestorov v rámci tohto hlasovania a vo svojej podstate k zmene rozhodnutia príslušnej väčšiny vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Je preto samozrejmé, že účastníkmi konania o určenie

neplatnosti hlasovania vlastníkov bytov a nebytových priestorov, určenia neplatnosti zhromaždenia vlastníkov bytov a nebytových priestorov a určenie neplatnosti uznesenia musia byť všetci vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytovom dome...

Pasívne legitimovaní v konaní o neplatnosť uznesení vlastníkov bytov a nebytových priestorov sú všetci vlastníci bytov a nebytových priestorov, ktorí sú oprávnení hlasovať na schôdzi vlastníkov bytov a nebytových priestorov, nakoľko sa jedná o nerozdielne spoločenstvo účastníkov sporu. Zákon o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení účinnom v čase, kedy došlo k hlasovaniu vlastníkov bytov hovorí o tom, že prehlasovaný vlastník má právo obrátiť sa do 15 dní od oznámenia o výsledku hlasovania na súd, aby vo veci rozhodol, inak jeho právo zaniká. Toto ustanovenie zákona neupravuje možnosť vlastníkov domáhať sa neplatnosti hlasovania, v zmysle uvedeného ustanovenia má vlastník právo obrátiť sa na súd, aby vo veci spornej medzi hlasujúcimi vlastníckmi a prehlasovaným vlastníkom rozhodol, výsledkom súdneho konania má byť teda rozhodnutie nahrádzajúce konkrétny výsledok hlasovania, akého sa domáha prehlasovaný vlastník a takéto konanie sa týka všetkých vlastníkov.

V zmysle uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení súdu nebolo potom potrebné sa zaoberať otázkou splnenia podmienok hlasovania, ani otázkou naliehavého právneho záujmu a meritom veci a vykonávať ďalšie dokazovanie. Dôvodom pre zamietnutie návrhu je stav vyplývajúci výlučne z hmotného práva, podľa ktorého označený účastník musí byť subjektom práva (povinností), ktoré sú predmetom súdneho konania. V dvojstranných právnych vzťahoch (sporových konaniach) ide o vecnú legitímáciu aktívnu na strane navrhovateľa a pasívnu na strane odporcu.“

Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov, ako aj Občianskeho súdneho poriadku, ktoré boli podstatné pre posúdenie danej veci, interpretoval a aplikoval ústavne konformným spôsobom, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a ústavne akceptovateľné. Krajský súd svoje rozhodnutie rozsiahlo a presvedčivo odôvodnil, a preto

sa nemožno sa stotožniť s argumentáciou sťažovateľa o arbitrárnej podstate napadnutého rozhodnutia, keďže vychádza z konkrétnych (skutkových) okolností prípadu zohľadňovaných pri rozhodovaní v tomto type konania.

Na základe uvedených skutočností ústavný dospel k záveru, že medzi namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým rozsudkom krajského súdu nenachádza žiadnu príčinnú súvislosť, preto sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. januára 2015